

БЕЛЕЖКА Един интересен факт

По времето, когато работех в Центъра за рехабилитация на възрастни късноослепели хора, сега НЦРС в Пловдив, получавахме едно списание "Социално дело", издание на тогавашното Министерство на труда и социалните грижи. Мисля даже, че го разпространяваха безплатно. Освен актуална информация в него публикувах и интересни материали по социални теми. Веднъж ми попадна една статия, в която прочетох нещо много интересно, сигурен съм почти неизвестно.

В брой трети на списанието от 1979 г. (стр. 18-20) бе публикувана статията "Социално-осигурителната защита на българското население през епохата на отоманското владичество" – автор к.м.н. Христофор Македонски. От анонса ставаше ясно, че това е неговата дисертация. Наред с другото, там прочетох, че "в края на отоманското владичество, по инициатива на видния турски реформатор Мидхат паша, в Русенския вилает се правят опити за организиране на трудово-медицинска рехабилитация и трудоустрояване. Създава се специална работилница за плетене на рогозки от слепи хора (1867 г.)". За съжаление авторът не дава повече информация и не посочва използвания източник.

Тогавя аз си записах това, но с времето го забравих и скоро го открих отново.

Мидхат паша е управител на Русенския вилает. Той е един от малкото прогресивни хора на Османската империя в началото на втората половина на XIX век. Има сведения, че той е имал идеи и за просветното дело. По-късно той става велик везир на Високата порта, но за съжаление става жертва на консервативните среди в двореца.

Цитираният по-горе факт навежда на мисълта, че когато говорим за делото на слепите в България, е необходимо да погледнем и по-назад от началото на XX век.

Владимир ЖЕЛЕВ

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ Общо отчетно-изборно събрание на пълномощниците от РСО София

На 31 октомври пълномощниците на ССБ от регион София проведоха отчетно-изборното си общо събрание в Етрополе, хотел "Еверест".

С това фактически приключи мандатът на досегашното ръководство на РСО София и започна новият петгодишен мандат на новоизбраното ръководство на организацията.

Според установените от УС на ССБ квоти на представителство броят на пълномощниците от регион София бе 43 и всички те присъстваха на заседанието.

Гости на форума бяха председателят на ССБ Васил Долапчиев, председателят на КС на ССБ Емил Узунов, г-жа Мирослава Рудолф – Регионална служба по заетостта – София, Хюсеин Исмаил – зам. омбудсман, Росица Драганова – дирекция "Социално подпомагане" – Етрополе, Георги Чернев – председател на регионалната организация на сляпо-глухите в София, г-жа Мила Пашова – представител на дирекция "Социално подпомагане" - област София и областен координатор по проект на дирекцията "Развитие и планиране на системата за предоставяне на социални услуги на регионално

равнище", Васимир Радулов, Десислав Димов, Боян Чонос и Кристиан Григоров.

Прочетени бяха поздравителни адреси от заместник областния управител на Софийска област Емил Атанасов, зам.-кмета на Столична община г-жа Албена Атанасова, директора на дирекция "Социални дейности" в Столична община г-жа Минка Владимирова, както и от г-н Емин Демирджи – член на управителния съвет на Европейския и на Световния съюз на слепите.

Всеки от гостите приветства форума с по няколко думи и пожела ползотворна работа на пълномощниците.

В началото бяха избрани преброителите, които този път бяха две дами - Виктория Радева и Мария Цветкова - служители от дирекция "Социално подпомагане", неангажирани пряко със системата на ССБ с цел пълна прозрачност и безпристрастност на изборния процес.

Избрани бяха и двете комисии – по проекторешенията и по избора. За председател на комисията по проекторешенията бе избран Йордан Младенов, а за нейни членове Даниела Дамянова и Милетка Костова.

За председател на комисията по избора бе избран Иван Янев, а за членове – Георги Гергов и Христо Христов.

Заседанието премина по предварително обявения и утвърден от пълномощниците дневен ред:

1. Отчетен доклад на РУС и РКС,
2. Приемане на програма за дейността на РУС и РКС,
3. Избор на председател на РСО и председател на РКС,
4. Избор на членове на Управителния съвет на РСО и членове на РКС,
5. Избор на пълномощници за Националното общо събрание на ССБ и резервни пълномощници.

В резюме бе прочетен докладът за дейността на РУС през отчетния петгодишен период, през който ръководството на организацията работи много за подобряването на живота на своите членове.

През периода бяха създадени двата центъра за рехабилитация и социална интеграция на лица със зрителни увреждания в София и Перник. Не престават да се полагат огромни усилия за подобряване на достъпността и усъвършенстване на механизмите при предоставянето на различни социални услуги чрез активен и постоянен диалог с общинската администрация. Редовно се раздаваха натурални помощи на всички съюзни членове, благодарение на постоянния диалог и сътрудничеството с различни спонсори.

Като цяло животът в РСО София стана динамичен, при участието на все повече млади хора, привлечени с усилията на председателя Асен Алтънов и неговия екип, за които включването на младежите стана една от основните задачи още от предишния им мандат. Изключително достижение на регионалната организация е извършеният ремонт на жилищните блокове и междублоковото пространство на територията на "Успех".

Благодарение на активността и неизтощимата енергия на г-н Алтънов и хората, работещи заедно с него, София се превърна в едно значително по-добро място за живеене и придвижване на незрящите, а регионалната организация през последните 10 години от вяла и пасивна стана пример за подражание за останалите РСО.

В програмата за дейността на РУС са заложени всички аспекти от досегашната политика на организацията, която се оказва добре работеща. През следващия петгодишен мандат всяка една от сферите на многообразната активност на ръководството на РСО ще бъде развивана и доусъвършенствана – от активното участие на всеки от членовете на РУС при взимането на решения до участието на организацията в постоянен, активен диалог с общинската администрация за намиране на най-точния механизъм за подобряване на живота на незрящите хора във всеки аспект от тяхното ежедневие при постоянен контакт с централното ръководство на ССБ.

В последвалите изказвания от пълномощници се чуха много високи оценки и добри думи за работата на досегашното ръководство и на председателя г-н Алтънов. Имаше изказвания, разбира се, и от страна на неговите опоненти като Радко Диков и г-жа Живка Павлова, но останалата част от участниците в заседанието не пожелаха да изслушат нейното изказване до край.

Вярно е, че този, който не работи, не допуска и грешки. За това още при откриването на заседанието, наред с благодарностите и приветствените си слова към пълномощниците, г-н Алтънов помоли за извинение за допуснати слабости в работата си, както и за евентуални неволно нанесени обиди от личен характер. Редно би било обаче всеки от опонентите да има правото да изкаже мнението си и да

бъде изслушан докрай, а след това да му бъде отговорено аргументирано, в случай че не е прав. И ако по време на изказването на г-н Диков водещият заседанието г-н Алтънов успя да пресече недоволството в залата, то при изказването на г-жа Павлова това не му се удаде.

Друга част от пълномощниците поставяха на вниманието на бъдещото ръководство насъщни проблеми като обгрижването на самотни възрастни хора по домовете, достъпността на Софийския метрополитен и липсата на озвучаване в Националната телевизия - поне на програмата ѝ.

Надяваме се, че през следващия мандат голяма част от тези въпроси ще бъде решена.

При кворум от 40 пълномощници изказванията бяха прекратени с 36 гласа "за", трима "против" и един "въздържал се".

Преди гласуването за приемането на отчетите на РСО и РКС, програмата за дейността на РУС и пристъпването към процедурите по избора на председатели на РСО и РКС, членове на РУС и пълномощници в Националното общо събрание на ССБ, председателят на ССБ Васил Долапчиев се обърна към пълномощниците, като застана зад програмата за дейността на РУС и апелира, когато има основания за критика, тя да бъде гравивна и да дава варианти за отстраняване на слабостите и пропуските.

В отговор на отправените упреци за недостатъчна публичност на значими прояви на ССБ в централните медии г-н Долапчиев изтъкна голямата сложност при организирането на пресконференции и фокусирането на медийния интерес върху социалната тематика, която никога не се тиражира с успех.

Председателят информира присъстващите за очертаващите се сериозни промени в системата на социалното осигуряване и коментарите върху създаването на нов закон за хората с увреждания, както и нов закон за социалните услуги, какъвто досега в България не е съществувал. Активно се коментира появата на нова, коренно различна схема за медицинска експертиза на лицата с увреждания, които ще трябва да преминават през три комисии – медицинско освидетелстване, социална комисия, която да дава определени предписания, и трета, най-опасна за хората с увреждания комисия, която ще дава оценка за степента на работоспособност. По думите на г-н Долапчиев това означава, че за пръв път в България хората с увреждания ще бъдат изправени пред факта степента на увреждане да няма ясна корелация с неработоспособността. Ако например даден човек е напълно незрящ, той може да се окаже на 60 процента неработоспособен, което би ограничило възможността му да работи, както и шанса работодателите да го наемат, независимо от образователния му ценз и уменията, които притежава. Такава практика съществува в много от развитите европейски държави, но за разлика от България там предварително са създадени редица условия за нейната реализация чрез много мощни социални програми.

Във връзка с прословутата пенсионна реформа се очаква също и промяна на процедурите за придобиване на инвалидна пенсия. Обсъжда се вдигането на прага за пенсиониране, което ще ограничи голяма част от младите хора в правото им за придобиването ѝ. Вече е факт отмяната на чл. 101, ал. 3, касаещо правото на 25 процента от социалната пенсия в добавка към инвалидната. Това е било решено без консултации с Националния съвет на организациите на хора с увреждания и в момента хората, освидетелствани от ТЕЛК, за пръв път няма да имат правото на тези 25 процента. Засега поне хората с увреждания, които попадат в тъй нареченото заварено положение, няма да са потърпевши от това решение или поне така твърдят от МТСП.

На спешна среща с министъра на финансите той е поел ангажмента да осигури финансов ресурс, ако бъде намерена нова юридическа рамка, подобен тип плащания да излязат от НОИ, тъй като не са обвързани с осигурителен принос, а имат изцяло социален характер, и да преминат към АСП.

Така г-н Долапчиев описа реалната обстановка в момента, като подчерта, че ни очакват много тежки времена и водене на много тежка битка за отвоюването на правата ни. По въпроса за трудовата заетост, отговаряйки на изказване на Ивайло Въргов, председателят разясни, че от 2011 г. в България е приета Националната стратегия по заетостта, но тя съществува като един добре изработен документ, който на практика не работи.

След това отчетите на РУС и РКС, както и програмата за дейността на РУС бяха приети с 42 гласа и пълномощниците преминаха към избора на председател на РСО и РКС.

След проверка на кворума, която установи пълен кворум от 43 пълномощници, председателят на комисията по избора Иван Янев подложи на гласуване предложението за явен вот, което беше прието.

В комисията бе постъпило писмено предложение от ТСО Надежда, в което бе издигната кандидатурата на досегашния председател Асен Алтънов. Другата издигната кандидатура бе тази на Ивайло Въртов, който обаче си направи самоотвод и по този начин г-н Алтънов остана единствен кандидат за поста на председател на регионалната организация. С мнозинството от гласовете на пълномощниците кандидатурата му бе подкрепена и почти единодушно г-н Алтънов бе преизбран за третия си мандат. За председател на РКС бе избран досегашният му член г-н Иван Бакърджиев след издигане на кандидатурата му от пълномощника Даниела Дамянова.

След избора на председателите на РСО и РКС пълномощниците пристъпиха към избор на членове на РУС. Думата бе дадена на новоизбрания председател г-н Алтънов, който пръв да предложи екипа, с който ще работи през следващите 5 години. Той предложи броят на членовете на РУС да остане 9 човека, включително председателя, както и в предходния мандат.

На първо място г-н Алтънов предложи в състава на РУС да влязат шестима от председателите на ТСО – Соня Захаријева от ТСО Перник, Румяна Янева от ТСО Младост, Даниела Дамянова от ТСО Съединение, Ивайло Въртов от ТСО Надежда, Пламен Бакърджиев от ТСО Възраждане и Петър Йосифов от ТСО Люлин. Освен шестимата председатели на ТСО г-н Алтънов издигна кандидатурите на още 4 човека – Валя Петрова, Десислава Горанова, Надежда Томбушева и Керанка Милушева.

След гласуване новоизбраният управителен съвет на регионалната организация се оформи в следния състав: Соня Захаријева, Румяна Янева, Даниела Дамянова, Ивайло Въртов, Петър Йосифов, Валя Петрова, Десислава Горанова и Надежда Томбушева.

От своя страна новоизбраният председател на РКС предложи броят на членовете му да е трима, включително председателя, което пълномощниците прие с гласа си. За членове на РКС той издигна кандидатурите на Георги Гергов и Любомир Василев, които бяха одобрени и така се сформира и съставът на Регионалния контролен съвет.

Много важна част от отчетно-изборните общи събрания на РСО е изборът на пълномощници за Националното общо събрание на ССБ. Според установените квоти на представителство, приети на заседание на управителния съвет на ССБ, а именно – на 250 човека от членския състав на РСО се избира един пълномощник, софийската регионална организация ще разполага с представителство от петима пълномощници в XVII Национално общо събрание. Предвижда се и избирането на резервни пълномощници, които да заместят при необходимост някого от титулярите, като квотите за тях са – до 500 човека – един резервен пълномощник, от 501 до 1000 – двама, и от 1000 до 1500 – трима. След издигането на кандидатурите и гласуването София ще бъде представлявана в XVII Национално общо събрание на пълномощниците на ССБ от Асен Алтънов, Йордан Младенов, Донко Ангелов, Иван Янев и Иван Бакърджиев. При възникване на непредвидени обстоятелства, възпрепятстващи присъствието на някого от петимата титуляри на заседание на НОС, той ще бъде заместван от резервите: Георги Гергов, Надежда Томбушева и Ивайло Въртов.

С това заседанието изчерпа ангажиментите си по дневния ред и бе закрито.

Марина ПЕТКОВА

******Във връзка с многобройните въпроси, коментари и спекулации, както по време на заседанието, така и извън него, за мястото на провеждането му и изразходваните средства публикуваме информация, предоставена ни от РСО София.***

ПРОТОКОЛ

За получените и изразходвани финансови средства за отчетно-изборното събрание на РСО - София

На 31.10.2015 година в хотел "Еверест", Етрополе се проведе отчетно-изборното събрание на РСО-София.

На събранието присъстваха 43 пълномощници, 22 гости, 15 придружители и 2 сътрудника.

Транспортът на участниците се осъществи с два автобуса - един от Столична община и един от фирма "Берти Травел", които ни бяха отпуснати безвъзмездно.

Получени дарения за събранието:

- "Успех Филтър ССБ" ЕООД - 3 000 лева.
- Фирма "Анка" - Бончо Пеев - 500 лева.
- "Елаците Мед" АД - село Мирково - 500 лева.

Общо: 4000 лева.

Безвъзмездно предоставени безалкохолни напитки от фирма "Кока-Кола" – 396 бр. ("Кока-Кола", "Фанта" и минерална вода).

Изразходвани финансови средства за събранието:

- *Настанени в хотела - нощувка (пълен пансион) - 74 бр. x 42,50 = 3 145,00 лв.*
- *Орхан Мурад - вечеря, нощувка, закуска - 2 бр. x 34,60 = 69,20 лв.*
- *Обяд - гости - 6 бр. x 7,90 = 47,40 лв.*

Общо: 3 261,60 лв.

Платено на:

- *Орхан Мурад - гориво - 100 лв.*
- *Пълномощниците от Перник - гориво - 30 лв.*
- *Пълномощниците от Самоков - билети - 57 лв.*
- *Закупена ракия - 10 литра x 9 лв. - 90 лв.*
- *Закупена водка - 64,40 лв.*
- *Платена бира - 1 брой - 2,50 лв.*

Общо: 343,90 лв.

Общо изразходвани: 3605,50 лв.

Получени 4000 лв. - 3605,50 лв. изразходвани = 394,50 лв., които остават в организацията.

Председател на РСО София:

Асен АЛТЪНОВ

Една перспективна среща в Етрополе

На 31 октомври, непосредствено преди провеждането на общото събрание на пълномощниците на софийската регионална организация на ССБ, в Етрополе се проведе среща на ръководството на Съюза на слепите в България с представители на местните власти в региона. На нея бяха поканени областният управител на София-област, представители от службите за социално подпомагане и кметовете на Ботевград, Правец и Етрополе. Замисълът бе да се установи трайно сътрудничество между ССБ и местната и общинската власт. Една от главните цели на това сътрудничество се състои в това, представителите на местните служби за социално подпомагане и кметовете на общини и населени места в региона да започнат да оказват съдействие на ръководството на ССБ за издирване и привличане в редовете на Съюза на хората с изгубена работоспособност по зрение над 71%, които живеят на територията на общините Ботевград, Етрополе и Правец. Ръководството на РСО София е убедено, че тук има немалък брой хора със зрителни увреждания. Техните интереси биха били много

по-добре защитени, ако и в този район на София-област се създаде териториална организация на Съюза на слепите в България. По този начин централното ръководство на ССБ, както и това на неговата регионална организация в София биха могли много по-пълноценно да помагат за решаването на наболелите им проблеми.

За съжаление денят се оказа твърде неподходящ за подобни срещи. На следващия ден - 1 ноември, в общините от региона щеше да се проведе втори тур на местните избори. Известно е, че в такива времена всички държавни и общински служители са плътно ангажирани в организацията и провеждането им. Поради тези ангажименти на срещата присъстваха значително по-малък брой служители, отколкото бяха поканени и се очакваше да дойдат.

От страна на държавните и общинските институции на срещата присъстваха г-жа Мирослава Рудолф - директор на Агенцията по заетостта за София-област, г-жа Росица Драганова - директор "Социално подпомагане" - Етрополе, и г-жа Виктория Радева - служител в същата дирекция.

От страна на ССБ в срещата взеха участие г-н Васил Долапчиев - председател на организацията, и председателят на РСО София г-н Асен Алтънов. Централната власт беше представена от г-н Хюсеин Исмаил - заместник омбудсман на Република България.

На срещата г-н Долапчиев запозна присъстващите с богатата и разнообразна дейност на нашата организация. Служителите от "Социално подпомагане" в Етрополе проявиха изключителна отзивчивост и заявиха своята готовност за съдействие и партньорство, като обещаха да информират и своите колеги от другите градове в региона за това начинание. По този начин се постави началото на едно, надяваме се, трайно и ползотворно сътрудничество. Преди края на срещата участниците се договориха, че в началото на следващата година отново ще се съберат, само че този път в много по-разширен състав.

Димитрина МИХАЙЛОВА

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ София

Ден на белия бастун в Република Сърбия

Белият бастун е символ на самостоятелността на хората без зрение. Приет е като знак за тежко зрително увреждане и като защитен знак в законите за уличното движение на всички страни в света. Всяка година на 15 октомври се провеждат множество мероприятия с цел популяризирането на проблемите на хората със зрителни увреждания и политиките, насочени към пълноценната им интеграция във всички сфери на обществения живот.

На 14, 15 и 16 октомври по покана на Съюза на слепите в Република Сърбия в отбелязването на Деня на белия бастун се включи делегация от 32 участници от РСО София. В Крагуевац на 15 октомври бе проведена конференция по проблемите на хората със зрителни увреждания, в която бяха споделени опитът, постиженията и нерешените въпроси, засягащи пълноценната интеграция на незрящите във всички области на политиката, икономиката, културата и спорта.

На срещата гостите от България бяха топло приветствани от всички участници. Конференцията премина на високо ниво, сред гостите бяха министърът на социалната политика и вицепремиер на Република Сърбия Александър Вулин, който получи специална награда за активното си ангажиране с проблемите на хората с увреждания, Милан Стошич – председател на Съюза на слепите в Сърбия, духовници от Шумадската архиепископия, председателят на общинския съвет на Ниш г-н

Джурджевич, много представители на държавни и общински власти от цялата страна, неправителствени организации, фирми - спонсори на мероприятията, представители на медиите. Подчертано бе, че сръбската телевизия RTS има специален сайт за незрящи, които в Сърбия са около 12 000, организирани в градски и общински организации. В този сайт звуково се представят всички събития, има богат архив и хората с увредено зрение могат да участват пълноценно в информационния обмен.

Домакините отчетоха постиженията си в областта на политиките за незрящите за осигуряването на достъпна среда в архитектурата и градския транспорт, направиха презентации на специализираните училища за деца със зрителни проблеми, на центровете за рехабилитация и библиотеките. Изпят бе химнът на слепите в Сърбия - една изключително въздействаща песен за угасващото слънце, което остава да свети в сърцата и душите на хората. Специално бе подчертана ролята на брайловото писмо и улесненията, които предоставят новите информационни технологии.

Следобед в Музикалната зала на община Крагуевац се състоя голям тричасов концерт на изпълнители с увредено зрение от България и Сърбия. Концерта посети и българският консул в Белград Атанас Кръстев, който специално подчерта личната си ангажираност с проблемите на незрящите и желанието си активно да помага за тяхното решаване.

Сръбските домакини бяха представени от вокална група "Архангели", "Крагуевац концерт оркестра", певците Снежана Величкович, Драган Попович, Мирослав Джорджевич и други. Българските участници - групата за шопски танци, Димитър Захариев, танцова група "Витоша", вокална група "Феникс" под ръководството на Георги Холянов, танцова група "Салса" и "Веселите момчета" разпалиха публиката с чудесните си изпълнения и обраха бурни овации.

Вечерта премина като дружеска среща на домакините с българските им гости, създадоха се много нови приятелства, набелязаха се идеи за бъдещи съвместни мероприятия и политики в полза на хората с увредено зрение.

Българската делегация разгледа Крагуевац и Ниш - красиви градове с богата история и култура, с интересни съвременни постижения. Поставихме основите на нови приятелства със западните ни съседи и се надяваме обмяната на опит в провеждането на политики в помощ на незрящите да ни позволи да активизираме дейността си в тази област в обединена Европа.

Даниела ДАМЯНОВА

Велики Преслав

Незрящите искат младите хора сред тях да са по-малко

"Нека слепите млади хора да са все по-малко в нашите редици", това каза в Деня на белия бастун председателят на териториалната организация на незрящите от Велики Преслав Енчо Маринов. "Навсякъде препоръчват младите хора в организациите да са повече, да влизат в ръководствата и да привличат свои връстници, но ние се молим да няма младежи сред тях, въпреки че болшинството дечица, престояли в кувьози имат зрителни проблеми още от най-ранна възраст", каза още Енчо Маринов. В Деня на белия бастун той събра членовете на градската организация и на петима най-нуждаещи се подари по един бял бастун. Помощните средства са получени в преславския клуб като дарение от местна организация, а незрящите чакат и климатик, който също е подарък от тукашна структура за 15 октомври.

Териториалната организация покрива съседните на Велики Преслав общини Върбица и Смядово и има над 70 членове. От ръководството обясниха, че както навсякъде, така и при тях парите са проблем, но срещат разбиране от администрацията във Велики Преслав, на която дължат скромното бюджетно подпомагане от 400 лв., новия си клуб и неговото поддържане. От Смядово помагат на незрящите с осигуряване на транспорт, с разнос на материални помощи до домовете на слепите и удрят по едно рамо за културни мероприятия, но с общината във Върбица се работи по-трудно. Затова председателят Енчо Маринов смята към края на календарната година да организира среща с общинското ръководство на Върбица и да поиска да бъдат заложили средства за незрящите в новия бюджет. Върбишките членове на клуба са малко над 10 и териториалната организация никога не ги е лишавала при разпределянето на помощи и дарения, но дори разходите за доставка на продукти и средства за слепите от Герлово утежняват нашия бюджет. Затова клубното ръководство във Велики Преслав ще настоява за финансиране от бюджета на Върбица.

В Деня на белия бастун местната организация се похвали още с предоставената им възможност да присъстват в Шумен на театрална постановка с участието на незрящи актьори. Братой Братоев от село Драгоево, който е председател на шуменския спортен клуб за незрящи, се включи в планински преход в района на Петрич заедно с Величко Бодуров от Велики Преслав.

Росица СТАЙКОВА

Пловдив

Спортен клуб "Марица" - отново напред и нагоре

След отпразнуването на 10-ия си рожден ден през миналата година Обединен спортен клуб на сляпо-глухите "Марица" Пловдив поведе нова битка да се докаже в средите на хората с увреждания. Преминавайки през много перипетии и благодарение на упорития труд, успяхме и този път да се задържим на гребена на вълната. Спечелените медали затвърдиха доверието на Община Пловдив в нас и в нашето специално отношение към спорта, което е предпоставка за поредната финансова "инжекция" за пълноценен тренировъчен процес и участие в спортните състезания. Средствата ни помогнаха да проведем нашите тренировки най-вече по боулинг и вътрешните клубни турнири по спортна табла, шахмат и дартс. И резултатите не закъсняха. На проведения през месец август във Варна национален спортен празник на сляпо-глухите нашите членове спечелиха за териториалната пловдивска организация общо 39 медала, от които 18 златни, 17 сребърни и 4 бронзови. Благодарение на новопостъпилите членове в клуба Таня Димитрова, Иванчо Христов и Илия Кърпаров, на завърналите се в отбора след кратко отсъствие Събка Димитрова и Никола Стоянов, на старите бойци Димитър Стоянов, Милко Кичуков, Димка Дамянова и Тотка Златанова грабнахме първото място в отборното класиране по боулинг, лека атлетика и дартс.

След националния спортен празник по инициатива на ОСКСГ "Вихър" пак във Варна се проведе турнир по спортна табла и канадска борба за обединените спортни клубове на сляпо-глухите. В този турнир нашият клуб отново показва своя висок спортен дух и жаждата си за победа. В канадската борба станахме втори само заради по-малкия брой състезатели. Четирима борци спечелихме 4 златни и 4 сребърни медала. В спортната табла отново се представихме повече от добре. За клуба ни таблата все още е нов спорт. Повечето от нас се занимават от пет-шест месеца с нея, а още в първите срещи всички, които участвахме, се изправихме срещу едни от най-известните имена в турнира. Въпреки това

се борихме до край, защитавайки достойно името на спортен клуб "Марица" Пловдив. В индивидуалното класиране при жените Събка Димитрова и Таня Димитрова заеха второ и трето място. При мъжете нещата не тръгнаха добре, но накрая всичко се подреди както трябва. В борба за влизане в призовата тройка Милко Кичуков се изправи срещу представителя на Варна Ваньо Биячев и отстъпи третото място след драматична игра. Кирил Дамянов след победа над Димо Тотев и съотборника си Петър Кисьов трябваше да се срещне на финала с Евгени Генчев, от когото беше загубил в първия кръг. При разменени победи в първата и втората игра стана нещо много интересно и невиджано дотогава в клуба на културния дом в комплекса на слепите. Третата среща вървеше с променлив успех някъде докъм средата. Когато насъбралите се около масата виждаха как Евгени уверено върви към победата и първото място, изведнъж всичко се обърна с главата надолу. Заровете сякаш се подиграха с него и минаха на страната на пловдивския състезател. С пресметливи ходове и уверена игра Кирил Дамянов успя да затвори варненеца и Евгени Генчев се предаде още преди да завърши цялата среща. Така представителят на "Марица" Пловдив спечели първото място в индивидуалното класиране. След изиграването на всички двубои дойде време за преброяване на точките и награждаване на състезателите и отборите. Оказа се, че пловдивският и варненският отбор са с равен брой точки. Поради недостигащото време се предложи първо и второ място да се разиграе на принципа на жребия. Тук късметът беше на страната на варненския отбор и той взе първото място. Въпреки това пловдивчани заслужиха признанието на публиката за невероятната си игра като още млад и недотам опитен отбор в този спорт.

Най-голямата емоция за нас през тази година дойде на 10 октомври. С финансовата подкрепа на Община Пловдив спортен клуб "Марица" положи началото на една двугодишна своя идея и мечта, а именно организирането на национален турнир по боулинг за сляпо-глухи спортисти, членуващи в обединените спортни клубове на сляпо-глухите в България. Самата организация на такъв турнир е малко по-сложна, поради това че залите за боулинг в Пловдив не са много и са заети непрекъснато. Да не говорим за цените на хотелите, градския транспорт и храната. В края на краищата всичко си дойде на мястото. Комплекс "Аквалент" предостави своята база за нашето мероприятие. С превъзходните си условия за нощувка, отличната боулинг зала и чудесния ресторант тя очарова нашите гости от Варна, Стара Загора и Асеновград. В предварително уреченото време в боулинг зала "Аквалент" започна дългоочакваният турнир. Специално за наша морална подкрепа дойде да засвидетелства своето уважение към спортистите с увреждания представителят на Община Пловдив - главен експерт Славка Иванова. Под бурните ръкопляскания на спортистите тя хвърли първата топка по боулинг пистата, даде старт на турнира и пожела много късмет и спортсменска игра на всички. Председателят на НСФСГБ Димитър Парапанов произнесе кратко слово с пожелание за успех на турнира и най-вече за победа на приятелството и спортния дух.

След двучасова игра първият национален турнир по боулинг за обединените спортни клубове на сляпо-глухите в България завърши. Отборът на "Марица" Пловдив спечели първото място, изпреварвайки "Вихър" Варна само с четири точки разлика. На трето място се нареди отборът на "Августа" Стара Загора. Заралии също бяха на крачка от второто и първото място с невероятно добрата игра на председателя на клуба Ангелина Кръстева. Адмирации заслужава и новооткритият асеновградски клуб на сляпо-глухите "Станимашка светлина" с председател Красимир Касабов за достойното си представяне в националния интеграционен турнир по боулинг. Асеновградчани отложиха планираната екскурзия до Велико Търново само и само да вземат участие в турнира, което им прави чест.

По-важното в случая е, че всички състезатели и гости останаха удовлетворени от турнира, а след вкусната вечеря и почерпката от председателя на пловдивския отбор по случай рождения му ден спортистите се разделиха с пожелание турнирът да стане ежегоден.

Кирил ДАМЯНОВ

Дискриминирани ли са невиджащите хора

Отбелязването на Международния ден на белия бастун в Пловдив е дългогодишна традиция за хората с увредено зрение от нашия град. Тази година това обаче стана по различен начин.

15 октомври – Международният ден на белия бастун, се свързва с въпросите по ориентирането и мобилността на зрително затруднените. Но за възможности за добро ориентиране и мобилност особено за тази категория хора можем да говорим само при осигурена достъпност на средата за живот – селищните системи в комплексен план, междуселищните транспортни комуникации и други. Основната отговорност за премахването на архитектурните и неархитектурните физически бариери пред невиждащите пада върху местните власти, защото неосигуряването на достъпна градска среда възпрепятства интегрирането им в обществото, явява се и като своеобразна форма на непряка дискриминация.

В тази връзка се свързахме с Веска Иванова – регионален представител на Комисията за защита от дискриминация в Пловдив. На 15 октомври от 15 ч. в съюзния културен дом се събраха всички, интересуващи се от тази проблематика. Г-жа Иванова подробно разясни същността на Закона за защита от дискриминация и особено механизмите за неговото прилагане.

С няколко думи - ЗЗД урежда защитата срещу всички форми на дискриминация и съдейства за нейното предотвратяване. Целта на закона е да осигури на всеки човек на територията на Република България право на равенство пред закона и равенство във възможността за участие в обществения живот, както и ефективна защита срещу дискриминацията. Всеки, който е обект на дискриминация или е поставен различно по отношение на възможностите си за участие в обществения живот, може да сезира Комисията за защита от дискриминация чрез подаване на жалба, а юридическите лица – на сигнал. Жалбата или сигналът трябва да са в писмена форма, съдържаща нормативно определени реквизити, и се подават по пощата – с писмо с обратна разписка, по електронен път или в офиса на регионалния представител на КЗД.

От присъстващите бяха зададени много въпроси и бяха посочени факти и обстоятелства, възпрепятстващи ориентирането, мобилността и възможностите за по-добра интеграция на зрително затруднените. Веска Иванова още веднъж уточни, че всеки е в правото си да подаде писмена жалба до Комисията, ако проблемът му не се решава от съответната институция. Комисията проучва въпроса и неин заседателен състав взема съответното решение. Конкретно при нас обобщен сигнал може да бъде подаден от съответната териториална или регионална организация на ССБ.

В заключение регионалният представител на КЗД раздаде визитки с координатите на Комисията и предостави на пловдивските съюзни ръководства брошурата "Как да инициираме образуването на производство пред Комисията за защита от дискриминация".

Георги ГЕНОВ

Макао гардън радва пловдивчани

Цели десет дни папагалското шоу беше бесплатно за всички посетители. Интересът към него не спаднаше, а напротив – с всеки изминат ден се засилваше. И когато трябваше вече да се заплаща някаква такса, това не стресна особено любопитния народ. Макар и срещу заплащане, на хората им се искаше сами да се убедят в говорните възможности на перфектно дресираните птици.

Пронизителни птичи крясъци и невъобразима детска глъч!!! 28 папагала от 22 вида се представят на уникална изложба. Тя бе открита на 16 октомври в Пловдив със специален водосвет и в присъствието на кмета на район "Тракия" г-н Костадин Димитров. Разположена е на последния етаж в Търговския център "Форум". Птиците не са в кафези, а като истински манекени са кацнали на определени поставки, напомнящи част от дървесен клон. Някои бяха дори ситуирани на раменете на организаторите. Папагалите са от три континента – Австралия, Америка и Африка. Те са много различни по големина и окраска на тяхното оперение. От белите като сняг какаду (Австралия, Нова Гвинея) до пъстрите ара (Америка) и жако (Африка). Техните размери варираха от 25 см до 1.20 метра. Камен Дичев, един от организаторите на екзотичната изложба, подчерта, че цели два месеца птиците са "обучавани", за да свикнат да бъдат наблюдавани от множество хора. На импровизираната пресконференция той поясни, че цените на папагалите варират от 1 500 лева до фантастичните 30 хиляди само за една бройка. "Макао гардън" в превод ще рече "Папагалска градина", защото макао е порода папагали от вида ара, населяващи Амазония.

Но един бял папагал от вида какаду на име Лукас сякаш най-много радваше публиката. Той през

няколко минути с детски глас ѝ се обясняваше в любов: "Ай лав ю". И се кланяше много артистично. А аудиторията му щедро го възнаграждаваше с бурни аплаузи. Пловдивчани и техните гости цял месец ще могат да посещават атрактивната птича експозиция. Следващите спирки на папагалската сбирка са София и Букурещ.

Изложителите, като разбраха, че не виждам, ми поставиха на дясната ръка един папагал и ми разрешиха с другата си ръка да го погаля. Той се казва Близнакът и е от вида какаду. Най-гласовите сред тях са бялото какаду и молукското какаду.

Познавам хора с нарушено зрение, чиито домашни любимци от много години са папагалите. Те най-често са от по-евтините видове вълнисти папагали и папагалите "Корели". Национално известната Албена Алексиева, чиято фондация "Очи на 4 лапи" произвежда кучета-водители вече десетина години, се грижи от 2000 година за папагал от вида кралско или червеноопашато жако, обитаващ Конго и Кот д'Ивоар. Той не блести особено със своята окраска, но се слави с това, че е най-умният сред своите пернати събрата и доста лесно се подава на обучение в човешка реч. Албена споделя, че нейният Джек произнася доста добре 40-50 думи. Но имало и птици, чийто речников запас стига до триста думи. Същият Джек изпраща Иван Доброволов, дошъл да погледне компа на Бени, произнасяйки: "Чао, глупак!". И Бени месеци наред се извинява на госта си за неособено любезното сбогуване с него от страна на своя крилат възпитаник.

И както читателите вероятно се досещат, посредством това папагалско турне неговите организатори целят да популяризират сред широката общественост тези удивителни домашни любимци, за които мнозина от нас имат съвсем бегла представа.

Ангел СОТИРОВ

□□□□□□□□

Осем години на крилете на песента

На 10 октомври се навършиха осем години от създаването на дует "Настроение". Години, изпълнени с много труд и лишения в името на нейно величество песента.

За разлика от другите дуети, изявяващи се на музикалните сцени, ние се движим по изграден от самите нас път, със собствен облик и визия. Участието ни на концертите винаги се отличава с представяне на нещо ново или промяна на познатото и показването му в най-неочаквана светлина.

Така след дълго прекъсване на концертната ни дейност появата ни на пловдивска сцена през месец март беше посрещната от публиката с възторг и много радост. Конферансието на осмомартенския концерт в Дома на народната армия в Пловдив ни изпрати с думите – "Добре, че дойдохте, та да раздвижите малко обстановката".

След черната 2014 година (заради една неочаквана злощастна случка и едногодишно прекъсване) дует "Настроение" отново пое по пътя на сценичните изяви с нови сили и жажда за още по-големи победи.

И те не закъсняха. В град Хисаря показахме че не трябва да ни отписват от призовите места.

Доказателство за това беше сребърният медал във фолклорния жанр, където се изявяваме по-рядко. По принцип нашата сила е в естрадата и шлагерната песен, макар че фолклорът не ни е чужд и обичаме да експериментираме с него. Затова на международния фестивал за хора с увреждания в град Перник оценката на журито за участието ни в шлагерната песен дойде съвсем очаквано за нас. Златният медал за изпълнението на песента "Двама вървим по пътя" не ни изненада. Напротив, по думите на водещия, дори сме заслужавали плакет.

По традиция най-значимото събитие за дует "Настроение" си остава многожанровият фестивал на сляпо-глухите в България, провеждан през последните години в Пловдив. В него нашето присъствие е много силно и запомнящо се, въпреки голямата конкуренция. Авторитетното жури в лицето на професор Светла Станилова от Музикалната академия в Пловдив оцени по достойнство изпълнението ни на песента "Ако си дал" и я награди със златен медал. Тази песен е една от най-сложните в нашия репертоар поради комбинацията от вокално представяне и рецитация, непозволяваща никакви компромиси с текста. Според журито изпълнението ни е било перфектно и завладяващо с прочувствеността на речитатива, поднесен от гласа на женската половинка в дуета. В жанра "Стара градска песен" в същия фестивал се появихме на сцената с песента "Двама вървим по пътя". За изпълнението ѝ получихме най-високото отличие – златен медал.

Като завършек на чудесното ни годишно пътешествие по сцените във Варна експериментирахме нещо, за което сме били в доста сериозен спор напоследък вътре в дуета. На международния фестивал "Листопад на спомените" след фестивалите в Перник и Пловдив решихме да заложим отново на песента "Двама вървим по пътя". Направихме го заради фактора "Жури", понеже ни се е случвало за една и съща песен да ни оценят различно на различните места. Този път това не се случи. Тази песен и на трите фестивала получи най-високите отличия, което е показател за качеството на нашето изпълнение.

Сега чакаме коледните концерти, в които дуетът ни има запазено място с емблематичните празнични песни, изпълнени с много любов и с огромно чувство на благодарност към публиката, заради която живее и пее дует "Настроение".

Кирил ДАМЯНОВ

Троян

15 октомври

По традиция и тази година на 15 октомври членовете на ТСО на слепите Троян се събраха, за да отбележат Международния ден на белия бастун. Мероприятието се проведе в един от големите ресторанти в града. Председателят на ТСО Троян Цветомир Банчев представи гостите и приветства присъстващите. За белия бастун и Деня на белия бастун кратък обзор направи Силвия Дацин, член на УС на ТСО Троян.

Гости на тържеството бяха г-жа Иванка Джабраилова - началник отдел "Образование, култура, младежки и социални дейности", г-жа Валентина Даскалова - главен експерт по социална и здравна политика, г-жа Димка Миховска - директор на дирекция "Социално подпомагане", г-жа Маргарита Якимова - началник отдел "Хора с увреждания и социални услуги", г-жа Светлана Николова - член на управителния съвет на Съюза на инвалидите в Троян.

От община Троян подариха 10 бели бастуна на нуждаещи се членове по случай 15 октомври. На тържеството имаше приятна музика, чудесно настроение и тържествен обяд за присъстващите членове, придружители и гости.

Всички се разделихме щастливи и доволни от няколкото отлично прекарани часа с пожелание в териториалната организация подобни прояви да се организират по-често.

Силвия ДАЦИН

Видин

Срещи на белите бастуни

15 октомври. Ден след християнския празник Петковден. Вятър, дъжд, студ, чадъри, таксита, лични автомобили и в определения час хората грижливо са се подредили. Събрахме се по повод Международния ден на белия бастун.

Нищо, че повикът на есента рони златните листа, ние още чувахме звънванията на телефоните си. Седем дена предварително председателят на ТСО Видин се обади за решението на УС за срещата. Спонсор на мероприятиято бяха аптеки "Рени" с любезното съдействие и организация от страна на бившия член на УС от екипа на г-жа Пенка Иванова - г-жа Иванка Велмушева.

Присъстващите съюзни членове бяха подобавашо настанени в бившия ресторант "Зодиак", а сега "Фреш бар и ресторант" за обяд. Гости на събирането бяха председателят на РСО Монтана г-н Атанас Иванов, сътрудничката г-жа Снежана Атанасова, председателят на Клуба на диабетиците г-жа Катина Иванова и заместник-председателят г-жа Лидия Любенова. След поздравленията и здрависванията и поднасянето на букети с цветя се премина към речите за значението на белия бастун за незрящия човек, който го ползва. Отбеляза се фактът, че шофьорите трябва да бъдат добре обучени да разбират езика на човека, който дава сигналите с бастуна, за да няма нежелателни инциденти. След тържествената част и кратката програма, изнесена от деца, се премина към официалния обяд. Денят приключи с една задача по-малко. Но през следващите дни ни чакаха други и те трябваше да бъдат също решени, както винаги, без протакане.

От сърце и душа благодарим на председателя ни Рени Иванова, на управителния съвет, на гостите, на спонсорите от аптеки "Рени" и г-жа Велмушева, на персонала на "Фреш бар и ресторант" за доброто обслужване и приятната атмосфера.

Петър ПЕТРОВ

Добрич

Здравословно хранене за дълголетие

На пети октомври скъп гост в клуб "Детелина" към ТО на сляпо-глухите в Добрич бе доктор Илияна Ананиева. Темата на събеседването бе "Здравословно хранене за дълъг и ползотворен живот". Помещението едва побра хората, дошли да чуят беседата. Лекторката с уверен и увлекателен тон завладя аудиторията. Тя сподели с присъстващите някои от основните принципи за здравословно хранене. Според д-р Ананиева закуската сутрин не бива да се пропуска. Чрез това първо хранене зареждаме организма с гориво. Хората, които имат навик да закусват, не боледуват. Трябва да се набляга на пресните плодове и зеленчуци. От месото е добре да се консумира предимно пилешко и пуешко. Рибата, печена или варена, трябва да присъства минимум два пъти седмично на трапезата ни. Лекторката подчерта, че ядките – бадеми, лешници, орехи, фъстъци, и черният шоколад са също много полезни за нас. Тя ни насочи и към консумацията предимно на пълнозърнест хляб. Присъстващите задаваха уточняващи въпроси. Лекарката изслушваше всички търпеливо и отговаряше изчерпателно. Тя обеща в бъдеще да откликва отново на нашите покани. В края на събирането ѝ поднесохме цветя с благодарност за полезната изнесена беседа.

Калинка КОВАЧЕВА

"Партньорство за по-добър живот"

На 15 октомври в сградата на Община град Добрич се проведе регионална среща на социалните услуги от област Добрич на тема "Партньорство за по-добър живот", организирана от представителството на Националния алианс за социална отговорност (НАСО) в Добрич, "ХобиСклуб" и със съдействието на Община град Добрич. Сред официалните гости бяха г-жа Камелия Койчева - зам.-кмет на Добрич, г-жа Иванка Титова - началник на отдел "Здравеопазване и социални дейности", г-жа Магдалена Миткова - директор на дирекция "Социално подпомагане", г-жа Ирена Баирова - директор на регионална дирекция "Социално подпомагане", г-н Иван Тодоров - председател на "ХобиСклуб" и представител на НАСО за Област Добрич, както и г-н Георги Георгиев - председател на НАСО. Участници в срещата бяха потребители на "ХобиСклуб", доставчици на социални услуги и специалисти от общините Добрич, Крушари, Шабла и други.

Приветствия при откриването отправиха г-жа Койчева, г-жа Титова и г-н Георгиев. Г-н Иван Тодоров отправи апел за честна, искрена, отворена среща с цел споделяне на проблеми и отправяне на препоръки за по-успешна работа и партньорство в бъдеще. Г-н Георгиев представи възможностите на НАСО за директен диалог с институциите на държавно ниво и влияние върху националните и европейските политики за подкрепа на хората в неравностойно положение. "НАСО е представител за България на Европейската асоциация на доставчици на услуги за хора с увреждания (EASPD) - припомни г-н Георгиев, което дава възможност за пряка работа с европейските институции". В същото време като член на двата национални консултативни органа за подкрепа на хората в неравностойно положение – Националният съвет за интеграция на хората с увреждания и Националният съвет по въпросите на социалното включване, както и като член на комитетите за наблюдение на ОП "Развитие на човешките ресурси", Програмата за развитие на селските райони и ПТС "България - Сърбия" НАСО се стреми да въвежда и подкрепя политики за инвестиции в човешкия капитал. "С работата си през годините НАСО е доказал капацитет за изграждане на партньорства и мостове между всички заинтересовани страни в социалния сектор, като всички тези партньорства са на разположение на всеки от членовете на НАСО", подчерта г-н Георгиев. Той обърна внимание също на възможностите на членовете за участие в обучения, обмен на опит, форуми на регионално и национално ниво, където да популяризират своите добри практики от "трибуната" на НАСО, както и редовно да получават информация по теми, свързани с актуални социални политики.

По повод отбелязването на Деня на белия бастун г-н Тодоров разказа историята на появата му. Според думите му - в миналото се е считало, че незрящите хора не са способни да се развиват интелектуално или духовно. Тази обществена нагласа сега е преодоляна, а през 1943 г. се ражда и идеята за белия бастун. Г-н Тодоров разказа за начина му на използване и как той е изключително необходимо и важно средство за придвижването и за воденето на социален живот от страна на хората със зрителни увреждания.

Думата взеха и представителите на социалните услуги, които споделиха добри практики от работата си, като благодариха за подкрепата и доброто взаимодействие с Община Добрич, доставчик на над 20 социални услуги, сред които защитени жилища за жени, дневни центрове както за деца, така и за възрастни с увреждания, ЦНСТ, ЦСРИ. По-подробно своите услуги представиха г-жа Албена Донева - директор на ЦСРИ и ДЦВУ в Добрич, както и г-жа Елена Янева - ръководител на ДЦДУ - Добрич. От своя страна потребителите на "ХобиСклуб" благодариха на г-н Тодоров за усилията, които полага в работата си, и изрази своята признателност за оказаната подкрепа. В заключение г-жа Ивелина Романова, представител на Регионален исторически музей - Добрич, изнесе беседа за историческия и културен живот на града.

Иван ТОДОРОВ

Екскурзия до Етрополе и манастира

По случай 15 октомври – Международния ден на белия бастун, ТСО Долни Дъбник проведе едnodневна екскурзия. Тръгнахме от Долни Дъбник в 7,30 ч, минахме през селата Крушовица и Садовец, откъдето се качиха още наши членове.

Изненада ни Лазар Пеев, който бе взел акордеона си и ни весели през цялото време. След като минахме през Луковит и поехме по пътя за Етрополе, той разпъна акордеона и започна веселието. Първата песен беше "Хубава си, моя горо". Лазар свиреше, а всички запяха. Красива е нашата мила България и има защо да се гордеем, че сме българи.

И така неусетно, изпълнени с емоции, стигнахме до Етрополския манастир "Света Троица", който е едно от най-старите книжовни средища в Северна България. Работела е школа с добре подготвени книжовници като граматик Бойчо, дякон Йоан и други.

Разгледахме манастира, запалихме свещички за здраве, изнесоха ни и прекрасна беседа, след което потеглихме за Етрополе. Градът се намира на 90 км североизточно от София. Разположен е в северното подножие на Стара планина и долината на река Малък Искър. Развити са дървообработващата, кожухарската, шивашката промишленост и други.

В околностите на Етрополе има медни и оловно-цинкови руди.

В Етрополе има климатична гимназия, професионален техникум по дървообработване и средно политехническо училище.

Има хубав музей, който посетихме, и часовникова кула. Етрополе е родно място на Христо Ясенев.

Включен е в 100-те национални обекта – номер 63. След това в централния ресторант ни чакаха представители на местната организация на хората с увреждания и заедно се веселихме, като се уговорихме те също да ни гостуват. На връщане се отбихме в село Брусен и поднесохме цветя на паметника на загиналите 19 партизани от отряд "Георги Бенковски", чиито имена са изписани на паметната плоча.

Не бихме могли да осъществим това мероприятие без подкрепата на кмета на община Долни Дъбник г-н Борислав Станимиров, който в чест на 15 октомври ни подари тази безплатна екскурзия. От мое име и от името на всички присъстващи сърдечно му благодарим!

Веселина ВЪЛЧИНКОВА

Велико Търново

Денят на белия бастун - повод за равностметка и мотивация

15 октомври – Денят на белия бастун, за ръководството на ТСО на ССБ във Велико Търново винаги е повод за равностметка на постигнатото и мотивация да мобилизираме своите умения, сили и енергия за благоденствието на нашата общност. Всеки в управителния съвет има свои специфични познания и способности, което ни прави един ефективен и дееспособен екип. В този материал искаме да споделим с читателите на списанието постигнатото от нас за последния изминал месец преди 15 октомври.

Индивидуален турнир по табла

На 7 октомври във Велико Търново се проведе индивидуален турнир по табла – кръг от селекциите за

регионалното първенство.

Състезанието излъчи следните победители:

първо място - Валери Николов;

второ място - Димитър Станев;

трето място - Теодора Николова.

Заелите първите три места съставиха представителния отбор на ТСО Велико Търново за предстоящото регионално първенство.

Залата за състезанието ни беше предоставена от Регионална библиотека "П. Р. Славейков", за което благодарим на директора д-р Иван Александров. Обяд за участниците в турнира осигури "Българска демократична общност", на която сме признателни за дарителският жест.

Регионален турнир по табла

На 8 октомври в новооткритата спортна зала в Дряново се състоя регионалният турнир по табла за отборно класиране. В дух на спортен ентузиазъм нашите състезатели дадоха най-доброто от себе си, с което заслужиха и призовото място в турнира. Крайният резултат в това спортменско състезание се оформи в следния ред:

Първо място зае отборът на ТСО Велико Търново с класиране по точки:

първи победител - Валери Николов;

втори победител - Ненчо Обретенов;

трети победител - Димитър Станев.

Второ място – отборът на ТСО Горна Оряховица.

Трето място – отборът на ТСО Габрово.

Златната купа на победителя бе връчена на отбора на ТСО Велико Търново от председателя на регионалната организация на ССБ в Дряново Минчо Ганев. След турнира за всички отбори беше осигурен обяд от страна на домакина РСО Дряново.

Регионален турнир по шахмат

На 10 октомври в Дряново се проведе регионален турнир по шахмат. Всяка организация беше изпратила най-добрите си състезатели, които пламенно защитаваха своите позиции на шахматната дъска. Целеустремено и мотивирано отборите залагаха на находчиви тактики и печеливши ходове, което доведе до излъчването на най-добрите в отборното класиране както следва:

първо място - ТСО Дряново;

второ място - ТСО Велико Търново;

трето място - ТСО Горна Оряховица.

Турнир по боулинг за незрящи

На 12 октомври по повод Международния ден на белия бастун териториалната организация на ССБ във Велико Търново с подкрепата на Лайънс клуб "Царевец - Велико Търново" организира и проведе турнир по боулинг за незрящи и слабовиждащи. Състезанието се проведе в Боулинг център "МОЛ - Велико Търново" и беше профилирано в две категории: индивидуално - мъже и индивидуално - жени. В поредица от десет тура всеки от участниците имаше възможност да покаже своите умения и да се бори за спечелването на първенството. В продължение на два часа боулинг пистите в залата бяха терен на оспорвана надпревара за точни попадения и време! Инвестираните умения, старанието и упоритостта на състезателите доведоха до следния резултат в класирането на финала:

Победители при мъжете:

златен медал и грамота за призово място спечели Ненчо Обретенов,

сребърен медал и грамота за второ място получи Пенчо Василев,

бронзов медал и грамота за трето място заслужи Димитър Станев.

Победители при жените:

*златен медал и грамота за призово място завоюва Иванка Пушкарова, която със своите 84 години беше най-възрастният състезател,
сребърен медал и грамота за второ място получи Сийка Йорданова,
бронзов медал и грамота за трето място заслужи Цветанка Христова.*

Наградите бяха връчени поименно на победителите от представители на спонсора - Лайънс клуб "Царевец - Велико Търново". Медалите осигури Община Велико Търново, а дипломите - Лайънс клуб "Царевец - Велико Търново". След състезанието за участниците в турнира Лайънс клуб "Царевец - Велико Търново" осигури обяд.

Екскурзия в долината на река Русенски Лом

На 13 октомври за съюзните си членове ТСО Велико Търново, с транспорт на Общината в старопрестолния град, организира екскурзия по маршрут - архитектурен паметник "Мост на Колю Фичето" край Бяла, комплекс "Скални църкви" край село Иваново в долината на река Русенски Лом, единствения в България действащ скален манастир "Свети Димитър Басарбовски" и "Екомузей с аквариум" в Русе. Административен сътрудник от страна на общината беше Пламена Спасова. Беседи за обектите и планиране на маршрута осъществи Пенчо Василев от УС на ТСО на ССБ във Велико Търново.

Тържествен обяд в Деня на белия бастун

На 15 октомври членовете на организацията отбелязаха Деня на белия бастун с тържествен обяд, осигурен от Лайънс клуб "Арбанаси - Велико Търново". В задушевна атмосфера отново се почувствахме като единна общност от хора, свързани по съдба, които си дават кураж в срещите с трудностите на живота.

В календарния план на териториалната организация на ССБ във Велико Търново са предвидени разнообразни културни и спортни прояви, което прави живота на нейните членове осмислен и пълноценен!

Пенчо ВАСИЛЕВ

ОБЩЕСТВО *Нова онлайн услуга за хора с нарушено зрение в НБУ*

В отговор на засиления интерес към услугите и ресурсите, предоставяни на хората с нарушено зрение, библиотеката на Нов български университет разработи онлайн платформа за достъп до дигитализирани документи от печатни материали – учебници и научна литература, научно-популярни книги, списания и други. Електронните текстове са във формат, който позволява възпроизвеждането им от синтезатори на реч чрез компютър или мобилен телефон. Този начин на четене е сред най-предпочитаните от хората със зрителни увреждания и в голяма степен замества четенето посредством брайлов шрифт.

Колекцията за незрящи читатели е достъпна на адрес <http://bfb.nbu.bg/> или от библиотечния сайт, меню "Електронни ресурси", подменю "Дигитална библиотека". За използване на документите е необходимо

потребителят да се регистрира. Това може да стане чрез:

- електронно заявление за регистрация, което може да се изтегли от началната страница на платформата,

-изпращане на молба за регистрация на имейл: bfb@nbu.bg,

-контакт с координатора на библиотечните услуги за хора с нарушено зрение Ивайло Маринов - тел. 02/8110191, вътрешен 119, имейл imarinov@nbu.bg.

След оторизиран вход в системата потребителите могат да търсят в колекцията по автор или заглавие, да прелистват по области на знанието или да отворят списък на последно добавените заглавия.

За да обогати електронната колекция, библиотеката приема индивидуални заявки от незрящи читатели за дигитализиране на нужните им документи на посочените по-горе имейл адреси.

Достъпността не е прищявка

Държавата е за всички, независимо дали имат сензорни, физически, ментални, възрастови или други затруднения. Затова е държава, а не просто територия. Всяко общество е пъстра смесица от индивиди – именно това го прави общество, а не аморфна маса.

Много от проблемите, засегнати в настоящия текст, касаят столицата, но в общ смисъл те са валидни за цялата територия на страната.

Много хора се чудят и си задават редица въпроси, защото в крайна сметка би следвало градоустройствените планове да са именно в полза на обществото, а не да се следват отделни тесногръди интереси. Лесно могат да се поставят редица въпроси, на които е трудно да се даде смислен и адекватен отговор. Да, разбира се, би могъл да се използва чисто чиновнически подход при отговарянето, но той няма да свърши работа, защото реалните и истински въпроси се нуждаят от реални и истински отговори.

Защо метрото се изгражда в разрез с всякакви норми за действителна достъпност?

Защо новоизграждащата се и наречена "умна" светофарна система в София е недостъпна за хората с увреждания?

Защо надвисналите клони над пешеходните зони не се изрязват съобразно безопасността на пешеходците, което причинява сериозни неудобства и в някои случаи травми? Надвиснал клон на височина под 230 см представлява реална заплаха! Когато вали, клоните се свеждат още по-ниско!

Защо телефонните кабинки, доколкото могат да се нарекат кабинки, продължават да създават предпоставки за сериозни наранявания най-вече на хората със зрителни увреждания, които проверяват с белите си бастуни, че пространството пред тях е свободно и в следващия момент се удрят неподготвени в стърчащите във височина необезопасени части на тази кабина?

Защо столичният бул. "Витоша", който наскоро беше обновен, изобщо не е съобразен с нормите за достъпност за всички хора, независимо от увреждането им?

Защо на многобройните срещи в Столична община, на които лично съм присъствал и съм бил част от страната, която е настоявала за достъпност, на практика не беше обърнато никакво внимание и не последваха никакви видими резултати?

Защо говорещите табла, поставени на някои от спирките, са намалени докрай, а не са настроени така, че гласът да е увеличен толкова, колкото да може всеки човек, застанал в непосредствена близост до тях, да чува съответната информация? Какво стана с опцията таблата да се регулират спрямо фоновия шум?

Защо в София няма водещи линии, изключвам Централната ж.п. гара, която след последния ремонт

има шанс да придобие облик на наистина достъпно място?

Защо социалните услуги не са съобразени с реалните потребности на бенефициентите?

Защо услуги, които са крайно необходими за някого, се дават на хора, които не са в потенциална или крайна нужда?

Въпросите могат да продължат до безкрайност, но целта трябва да бъде не решаване на отделни казуси, а системен и стандартен подход, който да има императивна сила, чийто контрол да бъде безкомпромисен и безусловен.

Всички сме свидетели на факта, че колосални средства се харчат за ремонти, транспортни и други обновления, строежи и прочее. По същество това е признак на прогрес, но ако се прави некачествено и без замисъл да бъде от полза за всички хора, тогава просто се харчат пари, без да има максимална и дълготрайна полза от тях.

Основните стълбове на всеки строеж, ремонт, транспортно или друго обновление би следвало да бъдат качеството и достъпността. Това не е мнение на строителен инженер или архитект, а на хуманитарист, но и гражданин, част от това общество, заради което се твърди, че се прави всичко.

Христоматиен пример е столичното метро – най-удобният транспорт за столичаните и гостите на София, но в него се наблюдава уникална имитация на достъпност. И това е така, защото наредбата, уреждаща достъпността, не се спазва. Имам предвид Наредбата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, защото Наредбата на Столичен общински съвет за изграждане на общодостъпна среда в София е, меко казано, под всякаква критика. Общинската наредба е приета през 2000 година. Да, няма грешка, приета е преди 15 години. Апропо, тя се основава на вече отменения Закон за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите, функционираше в периода 1995 - 2004 година.

Всичко може да се промени, но трябва да се работи, да има воля, организираност и да се спазват разпоредбите.

Всички новостроящи се или ремонтиращи се обекти за обществено ползване следва без изключение и безкомпромисно да се извършват в съответствие с разпоредбите на Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Следва да се предприемат последователни мерки за осигуряване на достъпност до вече изградените архитектурни и транспортни съоръжения.

Следва без повече протакане и заравяне на главите в пясъка да се актуализират или изцяло да се обновят следните документи на Столичния общински съвет, които се отнасят до достъпността и интеграцията на уязвимите групи:

1. Правилник за организацията на Обществен съвет по достъпност и интеграция към Столичен общински съвет.

Общественият съвет за достъпност и интеграция е изключително важен орган, който, в случай че му се вдъхне живот, ще играе съществена роля за достъпността и интеграцията на хората в неравностойно положение. Целта е именно тази - Съветът да се съживи и да започне функционалната си и адекватна дейност. В него следва да имат представителство всички заинтересовани от проблематиката за достъпността и интеграцията на хората в неравностойно положение.

2. Наредба за изграждане на общодостъпна среда в София.

Тази наредба се нуждае от цялостно обновяване и осъвременяване. Новата наредба за общодостъпната среда в столицата следва изцяло да обхване спецификите на столичния град, а не да дублира текстовете на Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

3. Наредба за предоставяне на социалните услуги "Асистенти за независим живот".

В тази наредба се налага прецизиране на критериите, които в този си вид и при дадени обстоятелства облагодетелстват хора, които не са в крайна необходимост, а други, които изпитват остра нужда от тази услуга, фактически са или лишени от нея, или ощетени.

Достъпната урбанизирана среда е от ключово значение за всички хора и най-вече това се отнася за хората, които имат затруднения поради напреднала възраст, увреждане или друго. Достъпната градска среда следва да е право за майките с детски колички, а не пречка за отглеждането на най-свидното,

което има отделният човек и обществото като цяло - децата.

Следва да се вземе незабавно решение в заданието на всеки проект и всяка обществена поръчка, които се отнасят до архитектурата или транспорта, да има изрична клауза за прилагането на нормите за пълноценна достъпност и всеки обект първо да бъде оценен дали е съобразен с тях и едва след това да бъде пуснат в експлоатация, защото всичко друго е бутафория и безсмислено рязане и хабене на лентички.

Според член втори от Конвенцията за правата на хората с увреждания дискриминация по признак увреждане е и липсата на "разумни улеснения". Конвенцията за правата на хората с увреждания, която България ратифицира в началото на 2012 г., е документ, който дава необходимите условия за пълноценен и лишен от дискриминация живот за тях. Но тук дословно цитирам текст, който се отнася пряко до достъпността:

"Член 9

Достъпност

1. За да дадат възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, държавите - страни по настоящата Конвенция се задължават да предприемат подходящи мерки за осигуряване за хората с увреждания на достъп, равноправно с всички останали, до физическата среда на живеене, до транспорта, информацията и комуникациите, включително до информационните и комуникационни системи и технологии и до всички останали удобства и услуги, отворени и достъпни за широката публика, както в градските, така и в селските райони. Тези мерки, които следва да включват идентифициране и премахване на всякакви пречки и прегради пред достъпността, се отнасят, между другото към:

- (а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места;
 - (б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и служби за бърза медицинска и друга помощ.
2. Държавите - страни по настоящата Конвенция се задължават също да вземат подходящи мерки за:
- (а) разработване, обнародване и мониторинг на прилагането на минимални стандарти и указания за достъпност на съоръженията и услугите, отворени за, или предоставяни на, широката публика;
 - (б) осигуряване съобразяването с всички изисквания за достъпност за хора с увреждания от страна на всякакви частни заведения и услуги, отворени за, или предоставяни на, широката публика;
 - (в) осигуряване обучение на заинтересовани лица и институции по проблемите на достъпността, засягащи хората с увреждания;
 - (г) осигуряване поставянето в сгради и други съоръжения, отворени за широката публика, на обозначение на Брайлова азбука или в други лесни за четене и разбиране форми;
 - (д) предоставяне на форми на помощ с участието на живи помощници и посредници, включително водачи, четци и професионални преводачи на езика на знаците, с оглед улесняване достъпа до сгради и други съоръжения, отворени за широката публика;
 - (е) насърчаване прилагането на други подходящи форми на помощ и подкрепа за хора с увреждания, с оглед улесняване достъпа им до информация;
 - (ж) подпомагане достъпа на хората с увреждания до нови информационни и комуникационни технологии и системи, включително Интернет;
 - (з) способстване още в ранен етап за проектирането, разработването, производството и разпространението на финансово достъпни информационни и комуникационни технологии, за да бъдат достъпни за хора с увреждания при минимална себестойност."

Прекрасен документ, който поставя в максимално добра позиция в обществото хората със специфични възможности. Бедата е, че тази конвенция в България не се спазва и още по-тягостното е, че няма индикации, че ще започне да се прилага.

Разполагаме с множество нормативни актове, които, бидейки прочетени, вдъхват истински оптимизъм и задоволство, че поне на теория успяваме да организираме нещата. Неприятният момент е, че практическото приложение на редица норми остава извън реалността.

Положението с Наредба № 4 на МРРБ, третираща достъпността, е именно такава. Защото тази

илюзорна достъпност, на която сме свидетели най-вече в столицата, е един неуправляем хаос, един черен хумор от страна на Столична община и общинските служби и предприятия, които извършват архитектурни и транспортни ремонти и строежи. Държавата по същество носи отговорността за пълната липса на последователност при достъпността, защото Наредбата е национален нормативен акт, разработен и подписан от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Това безхаберие и бездушие пряко рефлектира върху хората, за които реалната достъпност е не просто прищявка, а единствена възможност за достойно съществуване, образование и работа.

Всеки човек, без изключение, може да бъде полезен на своето общество, стига да бъде поставен на съответното правилно място и да има съответните подходящи условия за това.

Приканвам и не бих пожалил никакви усилия да се намери обща допирна точка по въпроса с достъпността - архитектурна, транспортна и достъпност до услуги. Това е базисен атрибут, без който няма никакъв, абсолютно никакъв шанс да се продължи нататък, а именно да имаме интегрирано и приобщаващо образование, адекватно здравно обслужване, адекватна заетост и нормален стандарт на живот.

Тук трябва да си подадат ръка всички хора, за които достъпността е основен фактор за самостоятелен и независим живот - хора на инвалидни колички и с други опорно-двигателни затруднения, хора със слухови увреждания, хората със зрителни увреждания, хората с ментални увреждания, възрастните хора, които в значителната си част страдат от редица допълнителни, усложняващи техния бит, увреждания или заболявания. Не на последно място достъпността е от първостепенно значение за майките с малки деца. Убеден съм, че каузата за достъпност ще бъде подкрепена също от всеки интелигентен човек, независимо дали има затруднение, или не, защото достъпността е основна ценност на съвременното общество, защото достъпността повишава капацитета на обществото като цяло, защото всички тези хора ще имат възможност сами да се придвижват, да се образуват, да се трудят, да пазаруват, да се забавляват, а не да бъдат в тежест на когото и да било, защото няма нищо по-ценно от това човек да бъде независим, а не да чака и търси нечия помощ, която често не получава.

(следва)

д-р Иван ЯНЕВ

ПРОЕКТИ Излезе първа част на "Метроводител за незрящи"

Петър СТАЙКОВ

Проект „Метроводител за незрящи“

Проектът се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 - 2014 г.

www.ngogrants.bg

В брой 12 на списание "Зари" от 2014 г. беше публикувана кратка бележка, която уведомяваше читателите, че е започнала работата по създаването на "Метроводител за незрящи". Сега, единадесет месеца по-късно с голямо задоволство искам да съобщя, че започнатото преди година вече е факт и първата част на метроводителя е при своите ползватели.

Начинанието "Метроводител за незрящи" беше реализирано от сдружение "Център за подкрепа на социалната интеграция - Приоритети" по проект № BG 05/994. Финансирането на разработката беше

осигурено по Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 - 2014 г. В България тази програма оперативно се ръководи от фондация "Институт Отворено общество".

В процеса на работата по създаването на метроводителя взеха участие различни хора, които разработваха изходния модел на самите описания, набираха и обработваха първоначалната информация за всяка една от станциите, тестваха полуготовите и готовите продукти и на всеки етап от работата можеха да дадат и даваха ценни препоръки за подобряване на описанията. Тук е мястото да благодарим на всички, които с критика, препоръка, а понякога дори и с похвала допринесоха за благополучния завършек на работата.

Готовият продукт е всъщност само част първа от описанията на станциите на столичното метро. В него читателят ще намери вербалните описания на двадесет и трите метростанции по линия 1. Те са подредени последователно, не по азбучен ред, а по поредност на линията, като за изходна точка – станция № 1, сме приели да бъде метростанция "Обеля".

В другия край на линията, след метростанция "Младост 1", тя се разделя на два лъча и имаме не една, а две последни станции – "Летище София" и "Бизнес парк".

Основната цел, която си поставяхме при описанието на всяка станция, беше с въздействието на словото да предизвикаме създаването на някаква, колкото е възможно по-точна и по-лесно запаметяваща се пространствена представа за съответния обект.

Виждащият човек си създава такива представи просто като обхване обекта с един поглед или в по-трудния случай - като внимателно го разгледа и нареди една до друга отделните части, които той е обособил в съзнанието си като пространствени представи за този обект. Този процес при хората без зрение е много по-труден, защото вербалното описание е разположено от една страна във времето, а от друга то трябва да се направи в максимално възможната опростена последователност, за да може възприемащият го незрящ индивид да го разбере, след това или по-точно заедно с това да успее да си го представи, а накрая и да го запомни.

Разбираемо е, че изготвените от нас описания не могат напълно да компенсират липсата на зрение. Те обаче могат да подпомогнат незрящия човек, който притежава нормални умения за самостоятелно придвижване и ориентация в градско пространство, да се придвижи от влакчето до точно онзи изход, който му е необходим. В метроводителя за незрящи са дадени посоките и най-съществените характеристики на маршрутите. А вече на базата на тази информация всеки ползвател може да си изгради и своите персонални представи за съответната станция и прилежащите ѝ околности. Ние се ограничаваме с това да дадем общите, така да се каже водещите настройки, а индивидуализираните, фините настройки всеки трябва сам да си ги доизработи.

Когато започвахме работата по този проект, се опитахме да намерим аналози на нашата идея в други страни. След обстойно търсене в различни чуждоезикови сайтове се оказа, че има много материали, посветени на този вид транспорт, но никъде не открихме адаптирано към потребностите на незрящите ползватели вербално описание. В този смисъл е редно с необходимата за случая скромност да кажем, че нашата разработка може да претендира за уникалност поне сред развитите европейски страни.

"Метроводител за незрящи" е достъпен на практика във всички информационни формати: на брайлов шрифт, на плоскопечатан шрифт, на диск в аудиоформат и във формата, който се ползва с помощта на речеви синтезатори.

Дигиталната версия на метроводителя може да се намери на сайта на сдружение "ЦПСИ - Приоритети" - www.labourforblind.bg, а на брайл, на зрящо и на аудиоформат книгата се намира в офиса на сдружението, в Национално читалище "Луи Брайл 1928", в СКИ "Витоша" и в рехабилитационния център в София на ул. "Цар Симеон" 110.

Сдружение "ЦПСИ - Приоритети" и екипът, работил по създаването на "Метроводител за незрящи", пожелават на всички пасажери удобно и безпроблемно пътуване със столичното метро.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от "ЦПСИ - Приоритети" и при

никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България

РАЗКАЗ НА БРОЯ Облог

Уж пролетта беше дошла, но зимата все още напираше и не искаше да си отиде. Навън духаше силен студен вятър с лапавица от дъжд и сняг.

В такива дни селската кръчма беше пълна. Мъже, българи и турци, пиеха вино и ракия, някои играеха на карти, други чукаха с плочките на доминото по масите и шумно разговаряха. Над главите им се носеше гъст облак от тютюнев дим, но това не пречеше на никого. Кръчмарят хвърляше от време на време в огнището до тезгяха по една едра суха цепеница и наоколо се разпръскваше приятна топлина. На едната маса в ъгъла зад вратата седяха двама съседни от селото, а на другата, зад гърба им, местният турски чифликчия Арап ага. И тримата пиеха ракия. Пред чифликчията имаше две чаши, едната вече беше празна.

- Няма да дойде, Василе! В такова време, както се казва и куче да вържеш на двора няма да стои - настоя единият съсед.

- Ще дойде! - възрази Васил. - Толкова години винаги е идвал. До полунощ е бил тука, не е прескачал деня. Ще дойде!

- Не знам - поклати глава другият. - В такова време... Няма да дойде. Скрил се е нейде и чака да отmine тази хала.

- Ще дойде! - Васил тупна с ръка по масата.

Чифликчията, дочул нещо от разговора им, с трета чаша в ръката, се обърна и с глас на пийнал човек попита:

- За какво се препирате бе, гяури? Я кажете да чуем!

- Ага, гледай си ракията и не се бъркай в чуждата приказка! - отрязва го раздражено Васил.

- Брей, много си сербез бе, на колко ракии си? - подхвана отново чифликчията.

- Колкото са - мои са! Ти си гледай твоите! - отрязва го пак Васил.

- Е, е, не се перчи толкова де! - подхвана този път насмешливо турчинът. - Кажете за какво ви е препирнята? Ще я оправим! Да не е за някоя булка, а? Каква е - кадъна или българка?

- Абе...! - Васил се надигна от стола.

Почувствал, че ще стане скандал, съседът дръпна Васил за ръкава и го накара да седне. Обърна се и като се стараеше да говори по-спокойно, обясни на турчина:

- В двора на Васил има голяма върба с щъркелово гнездо. Васил казва, че на днешния ден щъркелът идвал всяка година. А аз казвам, че в такова време няма да дойде.

- Ами че няма да дойде. В такова кучешко време... Скрил се е нейде завалията, трепери и чака - заключи Арап Ага.

- Ще дойде! - извика високо Васил.

- Няма да дойде! - удари по масата чифликчията.
- Ще дойде! - Васил също удари по масата и скочи.
- Ха, щом си толкова ербап, хайде на бас! - извика предизвикателно агата.
- За какво?

Той не очакваше, че Васил ще се съгласи и се замисли за миг.

- Ако твоят щъркел дойде, давам ти чифлика си. Ама ако не дойде, ще ти взема жената. Каквато е вакла и напета ще ми краси двора - завърши той самоуверено и с ехидна усмивка.

- Става! - Васил подаде ръка и двамата удариха ръцете си.

Селяните наоколо, които слушаха, наскачаха от изненада. Един извика:

- Абе, Василе, ти да не си полудял да залагаш жена си заради един щъркел?

Васил не отговори, допи ракията си, тръгна към вратата и пътьом каза:

- Ще отида да видя, може и да е долетял.

- Кажй на жена си да се приготви. Ще дойда да я взема със зурни и тъпани - подхвърли след него агата.

Васил не отговори, отвори вратата, леденият вятър го блъсна в лицето и той бързо я затвори след себе си.

Спря се в двора, огледа се, погледна към гнездото - беше празно. Отвори къщната врата, посрещна го приятна топлина и сладък мирис на топъл хляб. Жена му седеше на миндерчето, протегнала крака само в терлици, и плетеше. Двете му момчета играеха наред стаята. Жена му повдигна глава, погледна го и попита неспокойно:

- Какво ти е? Нямах лице. Да не си препил?

- Нищо! - каза тихо Васил и се обърна към децата.

- Идете в другата стая, ще приказваме с майка ви.

Като останаха сами, Васил щипна жена си по голия крак:

- Направи ми място.

Тя прибра краката си и той седна до нея. Разказа й какво се беше случило. Жената рязко изправи глава и впи в него изплашен и в същото време гневен поглед.

- Ти да не си полудял бе! Дотолкова ли съм ти отмиляла, че заради един щъркел ме даваш на турчина.

- На никого не съм те дал и няма да те давам, нито си ми отмиляла - възрази твърдо Васил. Посегна да я погали по косите, но тя рязко се отдръпна. - Ще му взема чифлика на турчина и ще ти го подаря. Ще те направя чифликчийка. Да се разхождаш по чардаците му.

- Не ти ща чифлика, не ти ща нищото! - жената повдигна престилката, изтри влагата от очите си и отново изплака: - Цял подир обяд, както поръча, седя тука и гледам. Няма го твоя щъркел и няма да дойде!

- Ще дойде! Ще видиш! - Отново се присегна, погали я по главата и стана. - Като дойде, прати момчетата да ми обадят.

В кръчмата всички обърнаха погледи към него.

- Няма го още! - отговори накъсо, седна и махна на кръчмаря: - Донеси ми още една ракия!

- Каза ли на жена си да се приготви? - подхвърли чифликчията, без да се обръща.

- Казах й, че ще я направя чифликчийка - отговори в същия тон Васил.

- Аз ще я направя! - опита се да го подразни турчинът.

- Ще видим кой - отговори небрежно Васил и се обърна към съседа си.

Времето вървеше бавно. Някои от хората започнаха да се разотиват, но повечето седяха край масите.

Чакаха с любопитство да видят края на спора.

По едно време чифликчията извади големия си джобен часовник и каза високо:

- Васил ефенди, докога ще чакаме? Още два сахата и ще превали полунощ. - Казвай, Васил чорбаджи! - чифликчията беше изпил доста ракия и гласът му звучеше насмешливо и предизвикателно.

- Ще чакаме! - промърмори небрежно Васил и в този момент вратата се отвори с трясък. Със студения вятър в кръчмата нахлуха Василевите момчета.

- Тате, дойде! - извикаха в един глас и започнаха да обясняват, изпреварвайки се едно друго. - Блъсна, се в джама и падна. Ние с мама го взехме вкъщи на топло. На крилото му имаше лед.

Васил прегърна децата и тръгна към вратата. Всички се втурнаха след него. Влезе вкъщи и след малко се върна с птицата на ръце. Тя въртеше глава и гледаше уплашено, с широко отворени очи. Опита се да се измъкне от ръцете му, но той я притисна към гърдите си.

- Стой, приятелю! Тази нощ ще си ми на гости, ще спиш на топло. Утре ще идеш в гнездото си. -
Погали го по главата и добави тихо, съвсем по детски: - След два-три дни ще дойде и щъркелката. Те
винаги така правят, първи идва той, оправя гнездото, а след това я посреща.
Отнесе птицата, върна се, огледа се и видя чифликчията. Той беше застанал встрани със срамно лице.
Васил го приближи и го попита високо, така че да чуят и другите:
- Е, Арап ага, какво ще кажеш?
- Нищо, ти спечели - глухо отговори чифликчията. - Ела утре да ти дам кетапа на чифлика. Аз не се
отмятам от думата си.
- Виж, ага, не ти ща чифлика. Дръж си го! Аз немъчена стока не искам, не ми трябва. Халал да ти е!
Ама едно запомни, друг път с българин на бас да се не хващаш!
Усмихна се и му подаде ръка. Двамата мъже си стиснаха силно ръцете. Чифликчията се обърна, тръгна
към портата и пътъом подвижна:
- Хайде да вървим в кръчмата!
Като насядаха край масите, чифликчията викна на кръчмаря:
- На всички по ракия с мезето! Аз черпя!
Чуха се одобрителни възгласи, някои изпляскаха с ръце. Кръчмарят хвърли цепеница в огнището и
започна да разлива ракията. Отново стана шумно и никой не забеляза, че отвън беше стихнало, вятърът
вече не духаше, дъждът беше спрял. Зимата се беше уморила и отстъпила на пролетта.

Владимир ЖЕЛЕВ